

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, December' 31-dikén, 1824.

D é l i A m é r i k a.

Az Istmusi (Panamai) Ujjságnak egy rendkívülvaló darabjában, a' melly Oct. 6-kán jött-ki, ismét Tiszti-tudósítás találta-tik a' Peruban folyó dolgokról. Ezt is a' Liberátor Bolívar Titoknokja Heres Tamás írja. Szoll a' Perui Státusministerhez Carrióvhoz. Költ Aug. 27-kén Huentában, a' hol ekkor volt a' Columbiai armáda' fő hadi szállása, a' melly helyly valami 15 Német mértföldnyire esik R e y e s t ő l, honnét ugyan ezen Titoknok a' maga Junin mellett történt csatáról való tudósítását utóbbszor tette vala. Mostani tudósításának foglalata ennyiben áll: —,

„Az ezen hónap' Augustus' 6-kán Junin mellett eléfordult történetek után, az ellenség hozzá látott a' hátráláshoz. Már elvesztette hat tartományait 's hadi seregének felét, melly a' Liberátor ő Excelentziájához érkezett minden tudósítások szerént 2500—3000 emberekre alá szállott, 's mind testi mind lelki erejére nézve elgyengült. Mihellyest szélső vigyázó csoportjaink feléje közelítenek, ő azonnal hátrál, úgy annyira, hogy lehetetlen olly sebesen kísérni, mint ő íut. Már sok eleségi 's egyéb hadi készületi nyereségre kaptunk, 's nem soká többet is remélünk. A' Columbiai armáda az ellenség szökevényei által naponként erőssödik.

„Generális La-Serna, a' Spanyol Vice-Király, a' maga sergeit Canterrakkal Anahuayalesnél öszszecsatolta, de csak a' maga Láncsás testörzőjivel. Valdez Potosinál fekszik 2—3 Spanyolokkal, és az Ola-

neta' mozdulásait tartja szem-ügy alatt, a' ki 4000 emberekkal, hasonlóképpen Spanyolokkal, Tupizában tanyázik. Egy proklamatió által, mellyet Valdez kiadott, az adódott ujjában tudtunkra, hogy Olaneta a' Függetlenség' ügye mellé állott (ezt bajos hinni), és a' Saltai patriotákkal egy kézre dolgozik.

„Egy csapatunk, a' melly Huankavelika felől Huamanga felé folytatta útját, 172 ujj Anglus puskát és feles munitziót fogott-el, mellyeket Oberstlieutenánt Dias, Icából Huancayo felé szállított, a' ki ezen hadi készületekkel együtt maga is elfogott. A' Columbiai armádanak egy része az ellenséget kíséri és tartja szemmel, a' más része, ez előtt öt napokkal, Huamangát elfoglalta. Hónap Liberátor ő Ex.ja is megérkezik ide. Némelly ellenséges tisztektől, kik itt vitettek által, 's néhány Cuscóbol ide érkezett személlyektől is, az ellenség' állapotjáról igen fontos környül-állások adattak értésünkre. Ezekbe helyeztetvén bizodalmat a' Liberátor úr, 's azon plánomot követvén, hogy az ellenség egy csapással semmivé tétetődjék, azt parancsolá nékem ő Ex.ja, hogy tegyem bizonyossá Uraságtokat affelől: Hogy akár melly öszsze-szótt-font végső plánizálásai légyenek is az ellenségnek 's akár melly reménségektől tápláltassék is: Perunak szabadsága mindazonáltal, mind ezek mellett is mégezen 1824-dik eszt. meg fog a' Szabadító armáda által erőssitetni.

„Örvendezve jelenthetem, hogy Liberátor ő Ex.ját a' föld' népe mindenütt háladással és örvendezéssel fogadja, és ser-

geit olly nagy készséggel segíti, hogy ennél többet mi magunk se' kívánhatnánk. Ő Excellenciája azt kívánja, hogy Uraságtok ezen tudósítást a' Tiszti-karok között czirkulártassák, hogy minden ember vehesse eszébe, hogy melly jó következtései légyenek azon áldozat-tételeknek, a' mellyek Perunak függetlenségiért és szabadságaért tétetődtek."

A' Panamai Ujjságnak October 10-dik napján költ darabja szerént illy proklamációt vagy Meghívást intézett a' Liberátor a' Peruban csatázó Szabadító (Columbiai) armadához: —,

„Katonák! Azon ponton állatok, hogy a' legnagyobb dolgot, melynek véghez vitele valaha emberi erőre bízott, tudniillik egy világnak a' rabszolgasági járomtól való megmentetése, véghez vigyétek. Katonák! Az ellenség' sergei, kiket néktek semmivé kell tennetek, azzal kérkednek, hogy ők már 14 esztendőktől fogva győzedelmesek: ezeknek tehát valóban méltóknak kell lenniük arra, hogy velletek, kiknek fegyvereitek már ezer veredésekben fényeskedtek, megmérkezhesenek. Katonák! Peru és egész Amerika várják tölletet a' békességet, mint győzedelmeskedéstek' gyümölcsét, 's még maga a' Liberalis Europa is elragadtatással függeszti szeméit reátok, mint hogy az Ujj-világ' szabadsága az egész föld' kerékiségének reménsége. Hát sikertelenül kellett volna-e néki hozzátok bízni? Nem, nem: ti meggyőzhetetlenek vagytok."

A' Perut illető ujjabb tudósításokban következő környülállásokra találunk:

Egy Pascói levél, melly a' Junini csata után harmad nappal Aug. 9-kén indult útnak, nagyon magasztalja a' Bolívar' személyes vitézségét, 's azt is erősíti, hogy nem csak a' Columbiai hanem

a' Perui Vasasok is, mint valóságos vitézek úgy verekedtek. Ezen Vasasok most Junini Huszároknak neveztetnek, 's ezek teszik most a' Perui független armádanak legmegkülömböztettebb csapatját. Ugyan ezen írás szerént a' Canterac' vezérlése alatt lévő Spanyol lovas sereg egészen elszéllesztődött, sőt a' gyalogság is elgyengülve látszik lenni. A' hátramaradó katonáknak, kiket a' Bolívar kiküldetett csapatai özszefogdosnak, a' lábaik nagyon özszedagadoztak. A' Columbiak olly gazdag ragadományokra tettek szert, hogy némelly katonának 30 és több Duplas Aranyai (Duplonnyai) is vagynak.

Egy más levélben, a' melly Huarasból Aug. 22-kén indult ezek mondatnak: — „Én tegnap érkeztem Jaujából ide. A' mi armádánk már háta megé hagyta Iscuchakát; avvagy már Huamanga felé kell útnak lennie. A' Gothusok (Gódosok; ez egy gúnyolódó szó; ezzel az Amériakaiak a' Spanyolokat vagdalják) legnagyobb rendetlenséggel futnak. A' foglyok' és szökevények száma szörnyűség; a' munizióknak sokféle nemeit, mellyeket nyertünk, nem is említjük. Én bizakodva hiszem, hogy a' Peru ellen való hadakozás a' végéhez közelit." —

Még egy levél Truxillóbol Sept. 28-kán: — „A' Bolívar' győzedelmeinek következtései hitellelettvalóknak tetszenek lenni. Az ellenség elhagyta a' gazdag Jaujai völgyet, 's a' magazinumait, a' mellyek mind tele voltak, bántás nélkül a' háta megett hagyta. A' Liberátor 13-dikban az első Osztályal már Huancayóban állott. Callaóban csak egy kisded Spanyol örzősereg találtatik; egy csapatunk már oda útnak indult. Royalista Generális Rodil e' hónap' 16-kán a' lovasságot, melly eddig Limában kvártélyozott, onnét elküldötte, hogy útját Ican által folytatván, magát a' futó armadához csatolja; Rodil

pedig maga a' gyalogsággal a' Calla ói kastélyba zárkozott-bé, melynek ostromlásához mi haladék nélkül hozzá kezdünk. A' Limai politikai Igazgatás Unanue úrra bízattatott, a' hova innét Truxillóbol Gen. Lafuente úr is több tisztekkel együtt útnak indult."

Ugyan csak Truxillóbol October 1-ső napján: — „A' derék Generális Nicochea Sept. 10-dik napján megsebesedve az ármádától ide vissza érkezett. Néhány Perui emberek hozták a' vállaikon. Mint a' Junini győzedelmesek között az egyiknek, az egész nép felbuzdulással elébe menvén innét, látása által egész a' könyhullatásig megillettetett."

Nagy Britannia.

Az Anglus Kurir illy megigazító jegyzéseket bocsátott Dec. 14-kén világ' elébe: — „

„Mint hogy Ministereink ezen utóbbi napokban gyakori tanácskozásokat tartván, ezek a' mi külső politikánkra 's belső állapotunkra nézve több féle hírekre alkalmazhatóságul szolgáltak, 's ezen hírek között némellyeknek a' mi Közönségünk hitelt is adni látszott: mi jónak találjuk ezek eránt a' Közönséget, következő jegyzéseink által megnyugtani.

„Hogy czélunkat annál jobban elérhessük, jónak tartjuk ezen szárnyra-kerkedett híreket következő Classisokra osztani: — 1) ső az, hogy a' Ministerek minden napokon össze gyülekeztek — 2) dik, hogy Lord Liverpool leakarja tenni a' Ministerséget, 's hogy ha ez megtörténik, mi csoda következései lehetnek — 3) dik, hogy az Orosz Birodalommal nem nagyon barátságos vetekedések fordultak volna elé, és hogy Stratford Canning úr Petersburgba fogna küldtetni — 4) dik, hogy az Amerikai Respublikák között némellyek haladék nélkül meg fognának esmertetni.

„A' mi az elsőt illeti, erre elég tészen csak azt megjegyezni, hogy nálunk az esztendőnek ezen részében mindenkor szokás az, hogy a' Ministerek egygyütt tanácskozzanak, 's a' fennforgó tárgyakat a' Karátsoni innepek előtt elvégezzék. Ezen tanácskozások eddig November' közepe' táján szoktak volt kezdődni: hanem, mint hogy semmi olly nevezetes kérdések nem forogtak-fenn, a' mellyek haladást ne szenvedhettek volna, erre nézve halasztották azt Ministereink December' kezdetéig, 's ezért vala már most szükséges, hogy tanácskozásaikat minden napokon tarttsák.

„A' másodikat a' mi illeti, igaz az, hogy a' mi fő Ministerünk Lord Liverpool úr' egészsége nem olly jó, mint azt barátjai 's az egész Ország kívánhatnák: de örvidenünk kell, hogy csakugyan még se' olly rossz az egészsége, hogy a' miatt magát a' Ministeri foglalatosságokkal özsze-köttetett strapátziáktól elvonni kénytelenítetne. Nem is lehetettől semmit tartanunk. De más felől azt se' tudjuk: hogy mit nyerhetnénk ezen változás által, következő képpen, hogy miért kellene ennek megtörténni.

„A' mi a' 3-dik pontot, az Orosz Birodalommal való Diplomatikai vetekedéseket illeti, természetesen feltehetjük azt, hogy a' Petersburgi és Anglus Kabinétek között ezen szempillantatban némimé mü fontosságú tárgyaknak kell fennforgani, különben nem lett volna szükséges az, hogy egy illy megkülömböztetett Diplomatikus emberünket, milyen Stratford Canning úr, Petersburgba küldjük. Hanem azt erőssithetjük más felől, hogy ezen vetekedések egész a' mai napig legbarátságosabb lélekkel 's azzal a' szíves kívánsággal folytattattak, hogy kielégítő módon végeztethessenek-el, a' melyre nézve semmit se' lehet kételkednünk azon, hogy Stratford Canning úrnak Petersburgban való

jelenléte a' kérdésben forgó pontokat hamar el fogja igazítani. A' legfőbb pont azt a' régen fenn forgó kérdést illeti, mellyet az Orosz Birodalom a' Csendes Océánus északi partjaihoz való jusa eránt fel-tett. Ezen jusok, mint tudva van a' dolog, Nagy-Britanniának és az Észak-Amériikai egygyesült Státusoknak az említett partokon való tengeri és szárazsi birtokaikat illetik; és nagyon lehet kívánni, hogy a' dolog végképpen eligazittassék, minekelőtte öszszeszövödtebb ábrázatot venne-fel. Mint feltehetjük a' Görögök' ügye is elé fordulhat. De mind ezekre a' két kérdésekre nézve megnyugtató fogamatját várjuk a' Stratford Canning úr küldetetésének. Az elejébe adatott utasítások 's az ő talentumai okot adnak, hogy mind ezeket reménlhessük.

„A' mi a' 4-diket illeti, fel se' tehetjük hogy Ministereink a' köztünk és ezen Amériikai Státusok között fennforgó kérdést megfontolni elmulatták volna. Azonban hitelesen erőssithetjük, hogy semmi olly véghatározást nem tettek, a' mi az ő eddig tartott politikájokon valami változást okozott volna. Ezen kérdést egyedül csak Nagy Nagy Britannia' haszna fogja meghatározni.

A' Londoni Stárnak Dec. 13-kán költ darabjában illy Czím alatt: Stanhope Ester Aszsony, következő dolgokat bocsátott közre: — „

„Talam sok Olvasójink elfelejtették már, hogy egy Lady Stanhope Esther is él még ezen világon, mint hogy az ő Aszsonysága' neve azon fontos tudósításokban, mellyek az úgy nevezett módi-világ' külömb-külobb mozgásait a' közönség előtt naponként hirdetik, már régen elé nem fordult. Ezen tudósítást az Oriental Herald Kiadója Buckingham úr bocsátotta közre. Annak Irója maga személye-

sen meglátogatta a' Siria' és Palestina' vidékein lakó Arabs törzsök nemzetek között ezen nevezetes aszsonyságnak mostani lakhelyét, 's rendkívül nagy barátsággal fogadtatott tőlle. Feltehetjük tehát hogy ezen tudósítást, minden Olvasójink, kiváltképpen pedig az érzékenyebb Nem, ahoz méltó érzékenységgel fogja olvasni.

„Lady Stanhope Esther, barátjának 's közelről való rokonának a' nagy hírű nevű Minister Pittnek meghalálózása után a' maga gyengélkedő egészségére nézve olly tanácsot kapván Orvosaitól, hogy az Angliai lakást hagyná-el, ő ezen tanácslásnak engedelmeskedett.

„Angliát elhagyván, minekutánna Francia, Olasz, Görög és Európai Török Országokat által útozia 's egy időig Konstanczinagolyban mulatott volna, onnét Egyiptomba vette útozását; Cairót meglátogatta, 's talám ő volt az első Angliai Dama, ki a' Memphisi omlásoknál a' Gizéhi nagy Pyramist látta. Cyprus szigeténél hajótörést szenvedett 's azután néhány Anglusok' társaságában, kik közt volt az az esmeretes Bruce is, a' ki Párisban Generális Wilson Robertel együtt, Gróf Lavalettét, midőn már nem soká megölték volna, a' tömlöczből kiszabadították, útját Palmyra felé a' pusztá Arabiába vette. Későbbre Syriának minden nevezetesebb városait, Jerusálemet, Damaskust, Baalbecket, 's a' többeket is, meglátogatta, 's ezen Országot és ennek népét úgy meg kedvelte, hogy végezetre eltökéllette magában, hogy valameddig Napkeleten lenne maradása, addig nyárban örökké a' Libanus' hegyén, télben pedig Sidon mellett, melynek most Saida a' neve, vegye lakását.

„Nyári lakása Stanhope aszsonyságnak a' Libanus' oldalán a' hegynek teteje 's azon része között, a' hol az erdők vannak, középbén találtatik, melyre nézve annak nyárba is hóval befedeztetve lévő és

így többnyire kedves híves szellőtől frissítődő, 's kellemetes árnyékokkal 's forrásokkal bővölködő részein tölti az esztendőnek melegebb napjait.

„Téli lakása a' tenger' partján egy olly épületben van, a' melly régen Görög Klastrom volt, 's ő ezt most bérben tartja. Ezen épület Saida városától 5—6 mértföld távolságra a' tenger' partján található és a' tengerre néz. Négy szegletre van építve; az udvara, a' melly most szép Anglus kerté van változtatva, belől a' négy oldalai közt található. A' szobák' ajtaji mind ezen kertre nyílnak. A' szobák nem nagyok nem is tekintetesek, hanem szépen felkészttetve vangynak Anglus izlés szerént. Midőn az Író a' Ladyt meglátogatta, a' hozzátartozó személyek voltak: egy Anglus Orvos, ki a' klastromtól valami egy Anglus mértföldnyire lévő házban lakott; egy Anglus házi-udvari-mester; egy Anglus szolga; egy Titoknok, a' ki ott a' Levantén született; 's még néhány férjfi és aszszony cselédek, kik mind ott születtek.

„Rendkívülvaló kedvellője lévén a' szép lovaknak, egy kicsiny ménest tart, melly a' legszebb és leghíresebb Arabsfajtákból áll. Némelykor ki is lovagol. Közönségesen 8 órakor szokott felkelni; 10-zig sétálni vagy lovagolni szokott; ekkor Anglus módon falatoz, 's azután leveleket ír vagy maga, vagy diktál a' Titoknokjának; ezt végezvén ismét sétálni vagy lovagolni megy'. Nap' lementekor asztalhoz ül, a' melly éppen mértékletes, nem tékozlott nem is sugori; az estvét beszélgetéssel tölti 's éjjfélnélkor lefekszik. E' volt élete' rendes modja, mikor az író nálla járt. Ha jót tehetett, arra semmi alkalmatosságot el nem mellőzött.

„Az Európai és Indiai előkelőbb emberekkel külömkülömb nyelveken való levelezést folytatván, ennek tárgya a' barátsági nyilatkoztatásokon kívül a' hazára

nézve mindenkor valamelly hasznos iparkodás, melynek jó következései látszóttak. Azolta, hogy Lady Stanhope Syriában letelepedett, előkelő Török férjfi ruhát viselt, a' melyre csak az által indítatott, hogy addig valamikor Anglus öltözetben mutatta magát, a' nép mindenkor öszszefutott csudálására, a' Törökaszszony ruhát pedig azért nem kedvelie, hogy abban a' teste nem mozoghatott szabadon, 's nem nézhetett sőt nem is lélekzelhetett benne tetszése szerént. Hasonló alkalmatlannak találta a' férjfi Anglus öltözetet is. Csak a' Törökök' férjfi öltözetben találta megelégedését, annak bőv és ránczos szabása miatt, 's azért is, hogy az a' testnek növését telyesen elfedi, 's következésképpen az illendőséget semmi tekintetben meg nem sérti, egészen szabadon esik benne minden testi mozgás, és semmi szembetünést nem okoz. —

„Ötet a' lakosok közönségesen így nevezik: Bint-el-Melek, vagy Bint-el-Sultan, a' melly ezt teszi: Király' Leánya; 's azt tartják rolla, hogy Isteni-lelkesítéssel bír, és erre nézve a' Gondviselésnek különös oltalmazása alatt van. Ezért történik, hogy az Arabsok ezerféle anekdotákat 's nevezetességeket beszélnek felőlle, de a' mellyek, ha az ember azokat a' mesélő nagyítástól megfosztja, mind csak holmi emberi módon megesnetett cselekedeteknek tartathatnak. Innen veszi magát az a' nagy tisztelet, melyben ötet a' nép tartja, 's az ő Országgló-tisztségekhez való nagy befolyása is, a' melly által ő sok nemes és hasznos czélzásokat végre hajt. Ennek megmutatására, mint példát egy Francia Obersternek történetét hozza-fel ezen levélnek írója, a' melly történetről a' tulajdon maga tapasztalását köti-le bizonyosságul.

„Ezen Francia Inzsinör - Oberster azt cselekedte, hogy a' Lady Stanhope' intése ellen az Ansariai hegyek közzé igen na-

gyon bemenni mérészlett, a' hol ő, mint néki ezen aszszonyság megjövendölte vala, előbb kiprédáltatott 's az után maga is meggyilkoltatott, hanem a' Lady Stanhope' befolyása oda vitte az Aleppói Basánala' dolgot, hogy ez, számos fegyvereseket rendelnek-ki, kik a' holt testet megkeresték és vissza hozták, elragadoztatott vagyónának nagyobb részét megtalálták 's a' bünösöket megbüntették."

Spanyol Ország.

Az egész Királyi familia Maximilián Sakszoniai K. Herceggel 's a' leányával Amáliei Princzaszszonnyal egyetemben Escuriálben egészségesen töltötték idejüket, a' honnét Dec. 13-kán szándékoztak Madridba való bemeneteljüket tartani.

Azt erőssítik, hogy a' Király ujj Amnestiát akar kihirdettetni, melly szerént, kevés névszerént megneveztetett személyeket kivéven, minden egyéb revolúziós Spanyoloknak meg fog bocsátani.

Némellyek pedig azt akarják tudni, hogy az Inquisitzió ismét felállittatik, 's hogy a' Santiagói Ersek leszen a' Nagy-Inquisitor.

Azon 25,000 emberekből álló Francia sergen kívül, melynek Spanyol Országban leendő maradása eleintén meghatározottatott vala, egy ujjabb Kötés szerént még 6000 Francziák határozottak-meg a' további ott maradásra.

Vittoriából írják, hogy azon Trappista Barát, ki a' Spanyol Revolúzióban mint katona Vezér magát megkülömböztette, Dec. 9-dikén Logronóba megérkezett.

A' férjfi és aszszony Trappista-barátok Fr. Országban.

A' Karthusianus (Camaldulensis) szerzet, mellyet szent Bruno 1086-ban

szerezett, minden Szerzetek között legszorosabb régulákat tart, 's ennek Klastroma, melynek La-Trappe Apáturság a' neve, az, hol a' kiszabott régulák legpontosabban megtartatnak, mellyek között ezek a' főbbek: a' minden emberi társalkodástól való megválás; az örökké való halgatásnak felfogadása; a' dolgozás; koszt, 's ruházat és alvás béli legkeményebb élet módja; szüntelen a' halállal való foglalatoskodás, 's több ilyenek.

Ezen Szerzet' tagjai a' Revolúzió alatt elszélledve, részint Angliába részint Helvétziában találtak menedéket: hanem a' Revolúzió után Francia országba ismét vissza gyülekezvén 's az ő Szerzetjek 1816-ban ismét felállittatván, már ma ismét olly számmal vagynak, hogy az ő Fejek az Abbás de-la-Trappe, 16 Trappista Barát és Barátaszszonyi Egygyesületeket számlál maga alatt. Az Apáturság a' maga előbbeni helyét magának ismét megvásárlotta, 's azt a' maga régi intézeteihez hozzá alkalmaztatta. Az Apáturságnak már 150,000 Frankokból álló birtoka van, 's a' tulajdonos vagyont még most is folytában vásárolja; az utazókhöz, idegenekhez úgy, mint a' honniakhoz, sok jóval viseltetik; így tehát azon időhöz, midőn esztendei jövedelme 50—60 ezer Frankokra telt, 's a' midőn a' tagok' száma 200-ból, a' töllok segedelemmel élőké pedig 6000-ból állott, siető lépésekkel közelít, 's méltó arra, hogy mostani valóságos minéműsége a' közönséggel megismeressék, a' melyre jó segittséggel lehet az a' könyv, a' melly mostanság illy Czim alatt kijött: — „Promenade au Monastere de-la-Trappe“ — az az (Kisétálás a' Trappisták Klastromához).

Itt következnek némelly jegyzések ezen Kisétálásból: —,

„A' kisétálók vagy inkább Látogatók néhány felvilágosodott elméjű Párisiak valának, a' kik legjobb buzgóságtól lelkesit-

telve ezen intézetet megismereni 's felölle-
 átéletet tenni kívántak. A' régi Apáturság'
 intézeteit részint a' maga omlásában he-
 verve, részint már újabb intézetek által
 felelevenülve lenni találtak. Ezen Apátur-
 ság az Orné' departamentjének azon vidé-
 kén, melynek régi neve. Perche, Mon-
 tagne mellett valami két órányi távolságra
 találtatik, 's a' Soligny nevu közönséghez
 tartozik. A' vidékén halmok találtatnak, a'
 mellyek erdőikkel vagynak benőve.

„Az épületbe egy kapun és egy ol-
 dalfélt lévő ajtón lehet bemenni. A' kapu
 felett egy vakablakba helyheztetve áll Szűz
 Mária, 's mindjárt alabb ezen sz. ak ol-
 vastatnak: Domus Dei (Isten' háza).

„Belépvén a' látogatók, a' Kapus őket,
 halgatva, egy távolatska lévő szobába úta-
 sította, a' hol egy tablán, melly a' falra
 van helyheztetve, azon régulák vagynak
 megirattatva, a' mellyeket az ezen épü-
 letbe jövő idegeneknek meg kell tartani,
 's a' mellyeket minden ide bejövőknak meg
 kell olvasni, Ezen régulák között talalta-
 tik: hogy magát mindenek becsületesen
 és illendően viseljék; a' Barátokkal beszéd-
 be ne elegyítsék magokat, őket a' magok
 munkájokban ne akadályoztassák 's több
 effélék.

„A' szobában külömb-külobb felírá-
 sok és Bibliai mondások találtatnak, p. o:
 Mennél terhesebb az élet, annál csende-
 sebb a' halál. Máté V 6. XI. 30. — Egy
 fertály órának eltelése után két Barátok
 lépven-bé, kiterjesztett kezekkel magokat
 a' földre, hosszában, levetették, 's hom-
 lokjokkal a' földet megérintették. Egy mi-
 nutum mulva felállván Deak nyelven imád-
 ságot tartottak, 's az után az idegeneknek
 nagy alázatossággal 's halgatással intvén,
 hogy üljenek-le, eltávoztak. Egygyik köz-
 zülök valami 25 esztendőös piros orcájú
 ifjú, a' másik valami 50 esztendőös erős
 ember vala, 's úgy látszott, hogy mind
 kettejekek egészséges teste azt bizonyítja,

hogy a' kemény vagy sanyarú élésnek
 modja a' testnek is nagyon hasznalatos le-
 het. Az ő öltözetjek egy hosszú, durva,
 fehéres-barna gyapjúból szövetett tsuklyas
 bő-ujas baratraha, melly a' lábok' ikrajaig
 fel van hajtva, és bőr szíjjak által felköt-
 ve, a' melly szíjjak az oldalélt találtató
 's a' ruhohoz varratott karikákon van al-
 tal húzattatva.

„Ezen felső ruha alatt valamivel finu-
 mabb gyapjúból való, botos-kaptzás, hosz-
 szú, bő, fehér labravalót, 's rettentő nagy
 fa czipőköt viselnék, a' melly utolsó szal-
 mával van kitömve. A' tsuklyájokrol a'
 melly fekete gyapjúból készült, elől-hátul
 két, egy lábnyomni szélességű pantlika-
 forma szolgál le a' térdekig, melly a' de-
 rekaikat által kötő fekete bőrből való öve-
 zettel egy keresztet formál. Ba. elől egy
 Olvasó és egy kés függ le ról ok.

„A' templomban fehér gyapjúból szőtt
 nagy, csuklyás és újas köpenyegot szok-
 tak magokra venni, de a' templomon kí-
 vül és kivált munka közben soha se'. En-
 nek őket Coule, Cucula nevet adnak. A'
 szolgálatot tévő Barátok abban különböz-
 nek a' többektől, hogy nékiek szürke fel-
 ső ruhájok. Se' éjjel se nappal nem vetkez-
 nek le; egy hónap alatt csak egyszer vál-
 toztatják ruházatjokat, midőn az megmo-
 satik. Hajokat szakallokat mind leberetvál-
 tatják, csak fejek' tetején hagynak egy
 keveset, valami ujnyi szélességűt.

„Az épületben csak harman találtat-
 nak, kiknek az idegenekkel beszöllenéi sza-
 bad. Ezek: a' házi udvarmester (hotellier),
 a' pincze mester (Cellerier), és az Orvos.
 Az első az ő tulajdonképpen való Czerimo-
 nia-mestnrjek, ki az idegeneket az épület-
 ben körül vezeti, 's minden szükségeikről
 gondoskodik.

„A' Barátok' szobáiban nincs semm
 házi butor, se' ágy se' ágyfa. Mindenik kü-
 lönkülön hál egy olly deszkán, a' melly
 két lábnyira áll a' földtől, koporsó formá-

és oldal-deszkákkal parkányoztatva. A' deszkára valami durva lepedő van szegezve, nem mátráz gyanánt, hogy lágyabban fekhessék rajta az ember, hanem csak hogy a' ruháját a' kopasz deszka olly nagyon ne szaggassa. Ezen ágyak egy lábnyomnyival mind rövidebbek, mint kellene lenniük, hogy az alvó egészen soha ki ne nyútozhassék.

Portugallia.

A' Lisbonai Udvari Ujjságban illy Királyi Végzés találtatik: —

„Előmbe adattatván, hogy Lovaskapitányok Jose Carvalho, Jacinto Meneces Susa Ralvoso Antal, Costa Antal Ferencz, Hadnagy Santos Manoel, 's Zászlótartó Jose Botelho Sándor, mindnyájan a' 9-dik számú Lovasregement béli tisztek, melyben az én Királyi személyemnek 's a' Státusnak szolgálni szerencsések vala, az ő szolgálatjoktól elválhatatlan egyenességet fére tévén beszédjeik és nyilatkozatásaik által az én Országlásom, 's Felsőleges jusaim megsérthetlenségek eránt telyes hűségtelességet mutattak-ki 's a' t., — és minthogy én, mint illik, az én hűséges alattvalóimnak tartozó elégtételül olly példát akarok tenni, a' melly azoknak, kik a' hűségnek és kötelességnek bizonyos ösvé-

nyétől elállani még megpróbálnák, megintés gyanánt szolgáljon, illendőnek tartottam a' nevezett tiszteket szolgálatomból elküldeni. Költ Nov. 13-kán 1824-ben. —

„A' Király.

Egy hasonló kifejezésekből álló Végzés által a' Tras-los-Montesi Veteránusok' Májorja is hasonló elbocsáttatást kapott.

Brasilia.

A' Császár olly intézetet állított-fel több Regimenteknél, hogy Professorok rendeltetvén oda, az altiszteket és katonákat a' Lancaster módja szerént tanítsák.

A' főbb Tiszti-karok meghívtak, hogy magokat a' Nemzeti testörző közzé írassák-bé.

Már 26 erősségi pontok készültek-el Rio-Janerio körül a' hova a' Császár mostanság már kinevezte a' Kommandánsokat; a' több erősségeken is nagy szorgalmatossággal dolgoznak. A' császár olly állapotba helyhezteti ezen várost, hogy semmi megtámadtatástól ne félhessen.

Azon idegenek, kik arra elajánlják magokat, hogy addig, míg Portugallia Rio-de-Janeirónak függetlenségét megismeri, a' Brasiliai tengeri fegyveres erőnél fognak szolgálni, olly ajándékokat fognak kapni, a' mennyi az ő mostani zsóldjoknak fele része.

Vége az 1824-dik esztendő' utolsó Semestrisének.

Még a' jövő Posta napon minden eddig volt Tisztelt Olvasójinkhoz el fogjuk küldeni Ujjságunkat. Azután pedig csak azoknak folytathatjuk, kiknek rendeléseik addig megérkeznek.

